

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	2022-23
Institution	Handelsgymnasiet L-F, CELF Nakskov
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Tysk B
Lærer(e)	Benedikte Rácz, fra januar- resten af 2023 Annelise Heyn (p.g.a. sygdom)
Hold	H1a

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Almen sprogforståelse – i samspil med engelsk og dansk
Titel 2	Introforløb med korte prosatekster
Titel 3	SO-tema 1: EU i medierne – tværfagligt med dansk og samfundsfag
Titel 4	Årsdagen for Murens fald 1989
Titel 5	Novellen – forløb med prosatekster
Titel 6	Fassbinder: Lili Marleen
Titel 7	Typisch deutsch – ”Essen und Trinken”
Titel 8	Grammatisk forløb
Tema 9	Tema 3: Kultur, marked, kommunikation – tværfagligt med dansk, engelsk, afsætning

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Almen sprogforståelse Tysk B
Beskrivelse	Indhold: Sprogfaglige opslagsværker og hjælpemidler - At kunne anvende faglige opslagsværker og hjælpemidler - Grammatiske begreber på dansk og latin Skriftlig fremstilling – redskaber: grundlæggende grammatik som forudsætning for skriftlig kompetence uanset sprog - Grundlæggende tysk grammatik - Lære at anvende faglig terminologi i korrekt sammenhæng - Lære at anvende en syntaktisk analyse ”på ryggraden” til hjælp i sprogprocessen Mundtligt: - Træning i at udtale det tyske sprog korrekt i forskellige sammenhænge - Læsning af korte fiktionstekster til optræning af læsning, oversættelse (herunder fokus på grammatiske detaljer), forståelse og samtale - analyse af det tyske sprogs sætningsopbygning - arbejde med tyske reklamer – herunder en komparativ analyse af tyske og danske reklamer
Produkt	Skriftlige og mundtlige øvelser samt Grundforløbseksamen
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Individuelt arbejde Præsentationsteknik i forbindelse med den mundtlige prøve

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Almen Sprogforståelse – Grammatisk (skriftligt) forløb
Indhold	Anvendt litteratur: Gyldendals grammatik + Einfach so Kernestof: Ledsætningsanalyse og sætningskonstruktioner - sætningsanalyse (på basisniveau) fra "Einfach so" s. 11-17 - hjælpeverber (sein, haben, werden) - regelmæssige verber (§ 21, 22) - Kasus (direkte/indirekte objekter, præpositionsled) - Bestemt og ubestemt artikel (§ 101, 103) - Intro til personlige stedord (§ 201)
Omfang	August-oktober
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - at opnå større bevidsthed om sproglige strukturer generelt og specifikt på tysk - styrkelse af leksikalske opslag Læreplanens mål: - at forstå grundlæggende grammatisk korrekthed – også på tværs af sprogfag som dansk og engelsk Progression: indledning til grundlæggende regler og normer for tysk sprogstruktur
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Skriftligt – individuelt – arbejde. I det skriftlige arbejde inddrages IT naturligt Mdt. grundforløbsprøve

[Retur til forsiden](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Introforløb (Kurzprosa) – Verschiedene Typen
Indhold	Anvendt litteratur: "Alle Woche wieder", Haase 1985 Kernestof: - Antonella (5 s.) - Drei Strassen weiter (3,5 s.) - Marthas kleine Reise (9 s.) - Alle Woche wieder (4 s.) Suppl.: - Sproglige studier (sætningsanalyser)
Omfang	August-oktober (samtidig med Almen sprogforståelse)
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - større sproglig bevidsthed og mundtlig kompetence - tysk udtale og sprogtone - anvendelse af det basale ordforråd i samtalen - oversættelse af tyske tekster for at udvide elevernes gloseforråd - lytning til og afkodning af det tyske sprog Læreplanens mål: - at indlære og opkvalificere et basalt ordforråd, - brug af faste vendinger og øvelse i at anvende det tyske sprog mundtligt - at give et 'løft' i forhold til folkeskoleniveau samt give eleverne troen på at kunne mere, end de forestiller sig
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Par-arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	SO-Tema 1: EU – i medierne (tværfagligt med Dansk A og samfunds-fag C) ikke eksamensrelevant
Indhold	Kernestof: - Udsendelsesrækken "Blank på EU" (DR) - "Frihedstogets dramatiske omvej via DDR" (Berlingske 1.10.2019) - Uffe Ellemann-Jensen: "Myter om murens fald" (Berlingske nov. 2019) - Uffe Ellemann-Jensen: "Hvis jeg kunne gennemleve et år af mit liv igen, så skulle det være 1989" (Berlingske 4.9.2019) - "Den 9. nov. er tyskernes skæbnedag" (Berlingske 8.11.2019) - "Barn i Østberlin" (Weekendavisen 8.11.2019) Supplerende stof: - Selvvalgte artikler om geografi, historie, samfund, indenrigspolitik, økonomi, industri og erhverv, kultur, turisme - Fokus på, hvorfor EF/EU opstod - Tysklands rolle i EU - Tysklands nye rolle i EU efter Ruslands start af krig i Ukraine feb. 2022 (fokus på Kanzler Scholls tale i det tyske parlament feb. 22, som helt ændrede Tysklands rolle i EU og i forholdet til USA)
Omfang	September-oktober (10 lektioner)
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - Faglige analyseredskaber - Faglig viden om EU som institution (fordele og ulemper ved medlemskab) - Fokus på vigtigheden af at holde sig fagligt vidende/aktuelt opdateret om, hvad der sker i Europa - Fokus på DK's medlemskab af EU Mål: - opnå kendskab til EU - interkulturelle kompetencer (cf. FN's Verdensmål)

	Progression: - viden (aktuel og historisk) = en del af den menneskelige dannelsesproces - viden om Europa/EU gør viden om kunst mere interessant og vedkommende - kompetence i mundtlig fremlæggelse (dette forløb afsluttes med en mundtlig, eksamenslignende gruppefremlæggelse med en fælles gruppekarakter)
--	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Årsdagen for Murens fald 1989
Indhold	Anvendt litteratur: Kernestof: - Dokumentarudsendelse fra DR1 nov. 1989 om begivenhederne op til Murens fald (2 lektioner) - "Der letzte Tag" (Berlin von Wort zu Ort, 2008 (2 s.) - "Weg mit der Grenze" (Weitblick, 1991) (5,5 s.) Suppl.: - Filmen "Bornholmerstrasse" - "Frihedstogets dramatiske omvej via DDR" (Berlingske 1.10.2019) - Uffe Ellemann-Jensen: "Myter om murens fald" (Berlingske nov. 2019) - Uffe Ellemann-Jensen: "Hvis jeg kunne gennemleve et år af mit liv igen, så skulle det være 1989" (Berlingske 4.9.2019) - "Den 9. nov. er tyskernes skæbnedag" (Berlingske 8.11.2019) - "Barn i Østberlin" (Weekendavisen 8.11.2019)
Omfang	November
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - Forståelse for og viden om den historiske udvikling, som er sket i sidste del af 1900-tallet, og som vi lever med nu og har fordel af som et samlet Europa - Forståelse for vigtigheden af et Europa, som kan være sammen og arbejde sammen i fred og fordragelighed og dermed også indse, hvor vigtigt det er at have EU, hvor landene er samlet og arbejder for en bedre fremtid i Europa og i det enkelte land - Forståelse for, hvordan vi skal arbejde for at bevare sammenholdet og demokratiet i Europa – og dermed lære af historien og ikke bare tage det hele for givet - Forståelse for nødvendigheden af, at vi skal stå sammen i Europa – ikke mindst på et tidspunkt, hvor Storbritannien

	har forladt EU/Europa og vil være sig selv samt nu, hvor Ruslands krig i Ukraine, som brød ud 24. feb. 2022, er i fuld aktivitet Mål: - At tilegne sig viden om den historiske begivenhed i 1989 og forståelse for, hvilke kulturpolitiske ændringer der fulgte ikke blot i Tyskland, men i hele Europa, som har indflydelse på det liv og de muligheder, vi har i dag. Progression: - Ajourføring af viden om historiske, kulturelle og aktuelle forhold i det tyske samfund/Europa
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt arbejde gruppearbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	Novellen – forløb med prosatekster
Indhold	Anvendt litteratur: "Weitblick. Moderne Kurzprosa", Gyldendal 1997 Kernestof: - Der Mann, der nie zu spät kam (3 s.) - Der gelbe Junge (4 s.) - Mutter, Vater und der Kleine (2 s.) - Mein Bruder hat grüne Haare (2,5 s.) - Der kleine König (6 s.) - Nachts Schlafen die Ratten Doch (Gattung) (3 s.) Supplerende stof: Begriffskarte Kurzgeschichte (Gattungen) (3 s.)
Omfang	Januar-marts
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: større sproglig bevidsthed og kompetence, <i>primært</i> tysk udtale, oplæsning, oversættelse, overordnet forståelse, <i>sekundært</i> samtale på tysk. Mål: - at indlære og opkvalificere et basalt ordforråd, - brug af faste vendinger og øvelse i at anvende det tyske sprog mundtligt - at forstå almindeligt tysk sprog - at forstå og forholde sig (i det små) perspektiverende til tysksproget fiktionslitteratur. Progression: cf. kompetencer
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning: Pararbejde Individuelt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 6	Fassbinder: Lili Marleen
Indhold	Anvendt litteratur: Fassbinders "Lili Marleen" Kernestof: - Lili Marleen (78 s.) + filmen (38 s.) (4 lektioner)
Omfang	Marts – maj (12 lektioner)
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - kunne læse og forstå en tysk tekst i overordnede træk hhv. mere detaljeret - beherske det tyske sprog i tale og skrift <i>lidt</i> mere bevidst og selvstændigt end ved begyndelsen af året Mål: - forstå alm. tysk talesprog - redegøre for og samtale på tysk med basalt ordforråd om historisk stofområde og "det narrative aspekt" (= "den gode historie" om to menneskers umulige kærlighed) - reflektere over det at være anderledes - lære noget om historiens gang i 1900-tallet (fortalt i en fiktiv sammenhæng op til/under 2. Verdenskrig) - læses i forståelsesmæssig sammenhæng med arbejdet i 2.g med tekster om delingen af Tyskland/Europa – bygning af Muren – Murens fald Progression: med øget fokus på - Sproglig kommunikation - (Fassbinders)-filmiske virkemidler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning - Samtale på tysk ud fra skriftlige spørgsmål til kapitlerne i "Lili Marleen" med fokus på skriftlig forberedelse til timerne og på samtalen på tysk om teksten på klassen

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 7	Typisch deutsch – "Essen und Trinken" ikke eksamensrelevant
Indhold	Kilder: https://kinderweltreise.de/kontinente/Europa/Deutschland/alltagkinder/typisch-deutsch https://www.mdr.de/nachrichten/Deutschland/alkohol-jugendliche Kernestof: - Typisch Deutsch Das isst man in Deutschland - Typisch deutsches Essen - Weihnachten - Kinder und Jugendliche trinken früh und viel Alkohol I alt 7 sider
Omfang	April - maj
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - at kunne tale på tysk om moderne samfundsforhold blandt de unge - at kunne sammenligne med egne erfaringer på området Læreplanens mål: - at inddrage kultur i arbejdet med det formål, at eleverne bliver kulturelt dannede (cf. FN's Verdensmål om interkulturelle kompetencer) Progression: - at opøve elevernes evne til at se sammenhænge på tværs af fag og progression i fagenes indhold
Væsentligste arbejdsformer	Mundtlighed på klassen i plenum og mindre grupper

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 8	Grammatisk forløb
Indhold	Anvendt litteratur: Gyldendals Tysk Grammatik + Einfach so Kernestof: - forholdsord akk., dativ, akk./dativ - personlige stedord - genitiv - ejestedord
Omfang	Januar – maj
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - større bevidsthed om sproglige strukturer på tysk - styrkelse af grammatiske kompetencer Mål: - forstå grundlæggende grammatisk korrekthed Progression: - grundlæggende regler og normer for arbejdet med tysk sprog og struktur, som fortsættes i 2.g
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Samarbejde parvist

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 9	SO-Tema 3: Kultur, marked og kommunikation – tværfagligt med Engelsk, dansk og Afsætning ikke eksamensrelevant
Indhold	Anvendt litteratur: - Forskellige danske/udenlandske medier (aviser, tv-nyheder/-dokumentarer, reklamer, oplysningskampagner, digitale medier m.m.) med fokus på <i>kultur, marked og kommunikation</i> Kernestof: Sammenlignende analyser af alkoholreklamer (USA, Tyskland, Danmark) samt fokus på unges forbrug af alkohol
Omfang	Maj – juni (6 lektioner)
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - analyseredskaber og genrebevidsthed - at kunne arbejde med samme overordnede tema på tværs af fag, så forskellige facetter som kultur, marked og kommunikation bliver belyst fra forskellige faglige vinkler - At styrke elevernes forståelse for og evne til at udarbejde relevant og struktureret PP-dias som støtte for en mundtlig (eksamens)præsentation - Opøve elevernes kompetence i at arbejde sammen i grupper med alt, hvad dertil hører Mål: - opnå færdighed i at selekttere og analysere forskellige selvvalgte medietekster - inddrage kultur i arbejdet med det formål, at eleverne bliver kulturelt dannede - lære at perspektivere og vurdere forskelligt mediemæssigt materiale i større, aktuelle sammenhænge - opnå interkulturelle kompetencer (cf. FN's Verdensmål) - vise, hvor meget fagligt stof, der er arbejdet med i 1.g (f.eks. i SO1 om EU), der hænger ved, og som kan anvendes i relevant faglig sammenhæng Progression:

	- opøve elevernes evne til at udforme opgaveformuleringer (på de 3 taksonomiske niveauer) med henblik på SOP i 3.g - at opøve elevernes evne til at se sammenhænge i rækken af fag og progression i det enkelte fag - 'eksamens' træning, som danner bund for de forskellige større opgaver, som eleverne skal udarbejde i 2. og 3. g samt for de mundtlige eksaminer
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde med arbejdsopgaver Skriftligt arbejde Mundtlig 'eksamens' fremlæggelse med PP

[Retur til forside](#)

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	2023-2024
Institution	Handelsgymnasiet L-F CELF Nakskov
Uddannelse	hhx
Fag og niveau	Tysk B
Lærer(e)	Annelise Heyn, email:anhe@celf.dk
Hold	H2a

Oversigt over undervisningsforløb

[illegible]

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Geschichte
Indhold	Anvendt litteratur: Kernestof: Dreimal Deutsch von Uta Matecki, ålørke 1999 Die Weimarer Republik 2ns Das Dritte Reich 1,3 ns Eine Junge Republik 2 ns Das war die DDR 2 ns Vom Reich zur Republik 2ns Der Fall der Berliner Mauer – 9. November 1989 (DW) 2,4 ns Leben im geteilten Berlin (DW) 3,4 ns Liebe zwischen Ost und West (Greif zu 2) 5,3 ns Supplerende stof: Film: Das Leben der Anderen og spørgsmål til filmen Politik und Parteien 1,9 ns
Omfang	August-Oktober
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - større sproglig bevidsthed og kompetence - større sikkerhed i at lytte og forstå talt tysk - større sikkerhed i at samtale på tysk Læreplanens mål: - Styrkelse af elevernes færdighed i at kommunikere på tysk over kendte emner - Opøve færdighed i at forstå talt tysk i hverdagssituationer - At tilegne sig historisk viden og opøve færdighed i at perspektivere læst stof til historiske/samfundsmæssige sammenhænge Progression: - fortsætte arbejdet med at udbygge elevernes færdighed i at kommunikere på tysk – bl.a. det at kunne udtrykke egne vurderinger/holdninger/tanker på baggrund af tekstarbejdet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning og pararbejde Individuelt elevarbejde ud fra spørgsmål til teksten

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Die Bundesrepublik Deutschland
Indhold	Anvendt litteratur: Fakten über Deutschland (Dein Deutschland) 1,3 ns Landeskunde (Tyskbogen til niv. B og A) 3,4 ns Typisch Dänisch-Deutsch(Dein Deutschland) Suppl.: Elevoplæg om selvvalgt tysk delstat
Omfang	November - December
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, mål og progression: - Færdighed i selvstændigt at indsamle informationer - Evne til at bearbejde og selektare indsamlet stof - Opøve større sproglig bevidsthed og kompetence - Opøve større sikkerhed i at læse og udtale tysk samt forstå tysk - Større sikkerhed i at samtale på tysk om et indhold, hvor forståelsen af indholdet kræver forudgående viden, og hvor den sproglige opbygning er mere kompliceret - Opøve evnen til at læse og forstå et ubearbejdet materiale Tilegne sig viden om samfund og erhvervsliv
Væsentligste arbejdsformer	Virtuelt Skriftligt og mundtligt individuelt arbejde Mundtlig fremlæggelse/præsentationsteknik

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Märchen
Indhold	Anvendt litteratur: E. Wikkelsøe Pedersen: Deutsche Märchen, Systime 1987 Kernestof: Rotkäppchen (Gattungen) 2,4 ns Rumpelstilzchen 2,4 ns Die Sterntaler 1,1 ns Die drei Brüder (Los geht's) 2,6 ns Supplerende stof: Begriffskarte Märchen (Gattungen) 3 ns
Omfang	Januar - Marts
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - at kunne tale om "det narrative aspekt" (= "den gode historie") på tysk - at kunne sammenligne eventyrgenre på tværs af fag Læreplanens mål: - at inddrage kultur i arbejdet med det formål, at eleverne bliver kulturelt dannede (cf. FN's Verdensmål om interkulturelle kompetencer) Progression: - at opøve elevernes evne til at se sammenhænge på tværs af fag og progression i fagenes indhold
Væsentligste arbejdsformer	Mundtlighed på klassen i plenum og mindre grupper

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Wirtschaft
Indhold	Anvendt litteratur: Kernestof: Grosser Erfolg mit kleinen Körnern (Genau) 6 ns Das Phänomen Aldi; Fra: http://www.dw.com/de/das-ph%C3%A4nomen-aldi/a-5265105, 2,7 ns Aldi: 110 Jahre billige Lebensmittel, Fra: https://www.dw.com/de/aldi-110-jahre-billige-lebensmittel/a-65249811 2,1 ns Mode aus Plastikmüll -nur Greenwashing? Fra: https://www.dw.com/de/mode-aus-plastikmüll-nur-greenwashing/a-63846102 3,5 ns Ritter Sport GmbH & Co.KG; Fra: Kultur und Wirtschaft von Dan Albertsen et al., Lindhart og Ringhof 2015, 4,8 ns Supplerende Stof: "Sehr geehrte Damen und Herren,..." Begriffskarte Sachliteratur (Gattungen) 3 ns Wirtschaftsstandort Deutschland (Goethe Institut) 8 ns
Omfang	Marts-April
Særlige fokuspunkter	Kompetencer og mål: - At kunne læse og forstå en tysk ubearbejdet tekst - At kunne samtale om erhvervsrelaterede emner - At anvende grundlæggende erhvervsrelateret terminologi Progression: fortsættelse af indledt arbejde med det sproglige stofområde på 1. år
Væsentligste arejdsformer	Klasseundervisning, Pararbejde , gruppearbejde,

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	Anderssein
	Anvendt litteratur: Kernestof: Metin und Martin; Fra: Deutsche Wunder von Anette Flyckt Damkjær, Henrik Borg Jensen, Elise Rasmussen, L&R Uddannelse 6 ns Ich bin ein Contergankind; Fra: Ansichten, System 1983, 5,3 ns Der Makkaronifresser von Gudrun Pausewang; Fra: https://skaarup9litteratur.files.wordpress.com/2013/03/microsoft-word-der...., 2,5 ns Petra Albers, dpa: Deutsch, türkisch, deukisch. Drei generationen in der Autofabrik (spiegel) 2,5 ns Supplerende stof: Hvordan forgår mundtlig tyskeksamen Streuselschnecke (Dein Deutschland) 1,5 ns Almanya 32,4 ns
Omfang	April - Maj
Særlige fokuspunkter	Kompetencer: - At kunne læse og forstå en tysk tekst i overordnede træk hhv. mere detaljeret - At beherske det tyske sprog i tale og skrift mere bevidst og selvstændigt Læreplanens mål: - At forstå almindeligt tysk talesprog - At redegøre for og samtale på tysk om et emne med et efterhånden fyldigere ordforråd ud fra skriftlige spørgsmål - At reflektere over det at være anderledes og ung Progression: med øget fokus på - Sproglig kommunikation arbejdet med at udvikle elevernes færdigheder i at kommunikere på tysk.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, præsentationer

[Retur til forside](#)